

Отже, педагогіка партнерства – це інноваційний підхід до освіти, який ґрунтується на взаємоповазі, співпраці та спільній відповідальності за результати навчання. Цей підхід передбачає активну участь батьків, учнів та вчителів у створенні сприятливого освітнього середовища, яке відповідає індивідуальним потребам кожної дитини. В Україні педагогіка партнерства активно впроваджується в рамках реформи Нової української школи. НУШ ставить за мету створити більш особистісно орієнтоване та гнучке освітнє середовище, яке відповідає індивідуальним потребам кожної дитини. Педагогіка партнерства є ключовим компонентом НУШ, адже вона сприяє співпраці між батьками, вчителями та учнями для досягнення цієї мети. До основних переваг педагогіки партнерства входить: підвищення мотивації та зацікавленості учнів, покращення успішності учнів, хороші взаємини між педагогом та сім'єю, сприятливе освітнє середовище.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Загальна редакція \ Грищенко Михайло та ін. Київ, 2018.
2. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
1. Кравчинська Т.С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. URL: <https://lib.iitta.gov.ua> (Дата звернення 16.04.2024 р.)
3. Партнерство в освіті та соціальній роботі: сучасні виклики та перспективи: матеріали міжвузів. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 22 лют. 2022 р.). Хмельницький: ПП «А. В. Царук», 2022. С. 222-225.
4. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в п'яти томах. Том 5. К. : Видавництво «Рядянська школа», 1977. С. 543-560.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ І МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЧЕРЕЗ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Барко Михайло Юрійович, аспірант кафедри педагогіки і психології початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
Науковий керівник: Пішун Сергій Григорович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології початкової освіти

Ключові слова: культурна компетентність, молодші школярі, музичне мистецтво, нова українська школа

Музичне мистецтво відіграє важливу роль у формуванні культурної компетентності молодших школярів в умовах Нової української школи. У сучасному освітньому контексті формування культурної компетентності через музику стає актуальною проблемою, оскільки воно сприяє розвитку різних аспектів культурного самовизначення, естетичного смаку та взаєморозуміння. Музичне виховання може стати ефективним інструментом для формування культурної компетентності учнів, оскільки воно сприяє їхньому знайомству з різноманітними культурними традиціями та мистецтвом різних народів світу. Крім того, музика має потужний емоційний вплив,

що допомагає учням розуміти та відчувати себе часткою різних культурних спільнот. Однак процес формування культурної компетентності через музичне мистецтво може стикатися з рядом викликів, таких як недостатня увага до культурних аспектів у музичній освіті, або відсутність доступу до різноманітних музичних джерел та традицій для всіх учнів. Тому важливо розробляти та впроваджувати інноваційні методи та підходи до музичного виховання, що сприятимуть ефективному формуванню культурної компетентності учнів. Ці підходи можуть включати в себе різноманітні методики вивчення музики різних культур, розвиток міжкультурної емпатії через спільне музичне творчість та інші інноваційні практики. Такий підхід допоможе створити сприятливе середовище для формування культурної компетентності молодших школярів через музичне мистецтво, що є важливою складовою їхньої загальної освіти. Багато науковців (Т. Крижанівська, Л. Масол, О. Рудницька, Г. Шевченко, Б. Юсов та ін.) наголошують на тому, що мистецька освіта і виховання підростаючої особистості мають базуватися на принципі взаємодії різних видів мистецтва, позаяк тільки в сукупності всіх почуттів у свідомості дитини відтворюється цілісна картина життя [2].

Роль культурної компетентності у розвитку особистості молодшого школяра важлива і має декілька ключових аспектів. Культурна компетентність допомагає молодшим школярам розуміти і визначати своє місце в світі. Вони навчаються розрізняти та розуміти різні культурні традиції, цінності, свята та обряди, що допомагає їм відчувати себе частинами більшого соціокультурного середовища. Це сприяє формуванню їхньої ідентичності та самоусвідомлення. Також, культурна компетентність сприяє розвитку міжкультурної емпатії та розумінню. Молодший школяр, який має розвинену культурну компетентність, виявляє більшу толерантність та повагу до інших культур, релігій, мов та традицій. Він може краще розуміти та співпереживати іншим людям, які представляють різні культурні групи. Культурну компетентність можна розглядати як одну з передумов правильної інтерпретації інформації, отриманої у процесі комунікації та результативності комунікаційного процесу, вона здатна розвиватися під впливом культурної взаємодії, обміну думками, індивідуальним досвідом [1, с. 50].

Виклики та можливості Нової української школи у формуванні культурної компетентності учнів тісно пов'язані зі сучасними вимогами та тенденціями в освіті. У першу чергу, одним з викликів є необхідність адаптації змін у навчальний процес та навчальні програми до потреб та реалій сучасного суспільства. Нова українська школа ставить перед собою завдання розвитку критичного мислення, творчості та самовираження учнів, що вимагає створення стимулюючого середовища для розвитку їхньої культурної компетентності. Крім того, однією з можливостей, які відкриває Нова українська школа, є акцент на інтерактивному та здійсненому у співпраці з учнями навчанні. Це надає можливість враховувати різноманітні інтереси, потреби та культурні контексти учнів, створюючи сприятливі умови для їхнього культурного розвитку. Доцільною є розробка таких педагогічних технологій, які б дали змогу формувати творчу особистість, здатну до самоосвіти і саморозвитку, вміння використовувати набуті знання для творчого розв'язання проблем [3, с. 120].

Додатково, важливою можливістю є інтеграція міжпредметних зв'язків та використання інноваційних методик, зокрема, застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Це дозволяє залучити учнів до вивчення культурних аспектів через нові форми та методи викладання, що сприяє їхньому культурному розвитку. Отже, Нова українська школа відкриває нові можливості для формування культурної компетентності учнів, але одночасно вимагає вирішення викликів, пов'язаних із впровадженням нових підходів та адаптацією

навчального процесу до сучасних реалій. Ще одним викликом, що стоїть перед Новою українською школою, є потреба в підвищенні кваліфікації педагогічного персоналу з питань культурної компетентності. Вчителі повинні бути готові до розробки та впровадження нових методик та програм, спрямованих на формування учнівської культурної компетентності, а також до роботи з різноманітними культурними групами та контекстами.

Таким чином, Нова українська школа пропонує нові виклики, але в той же час відкриває широкі можливості для розвитку культурної компетентності учнів. Залучення вчителів, учнів та інших учасників освітнього процесу до спільної роботи та пошуку творчих рішень дозволить максимально використати потенціал цих можливостей для формування глибокої та всебічної культурної компетентності нового покоління. Вона акцентує увагу на розвитку критичного мислення, творчості та самовираження, що є важливими складовими формування культурного розвитку молодого покоління.

Проте впровадження Нової української школи вимагає від педагогічного колективу не лише викликати інтерес до культурних аспектів навчання, а й глибоко рефлексувати над способами, які найкраще сприятимуть формуванню культурної компетентності учнів. Це означає, що педагоги повинні бути готові до пошуку і впровадження нових методик, які стимулюватимуть культурний розвиток дітей.

Підвищення кваліфікації вчителів у цьому контексті виявляється надзвичайно важливим, оскільки це дозволить їм краще розуміти та ефективно впроваджувати методики, спрямовані на формування культурної компетентності. Зокрема, це може включати інтерактивні методи навчання, використання мультимедійних засобів, а також організацію міжпредметних проєктів, що сприяють вивченню культурних аспектів.

Крім того, для успішного формування культурної компетентності учнів важлива активна взаємодія всіх учасників навчально-виховного процесу – вчителів, учнів, батьків та громадськості. Тільки шляхом спільних зусиль можна створити оптимальні умови для розвитку культурних цінностей та навичок серед школярів. Підсумовуючи, можна зазначити, що успішне впровадження Нової української школи може стати важливим кроком у формуванні культурної компетентності учнів, але вимагає від усіх учасників освітнього процесу пильності, відкритості до нововведень та готовності до постійного професійного зростання.

Список використаних джерел

1. Крутенко О. В. Формування ключових компетентностей учнів загальноосвітнього навчального закладу відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів. *Загальнокультурна компетентність : науково-методичний посібник*. Черкаси : ЧОПОПП, 2014. 68 с.

2. Незнанова Н. І. Впровадження інтегрованого курсу «Мистецтво» у шкільну мистецьку освіту. *Актуальні питання мистецької педагогіки*. Київ, 2013. №2, С. 74-76.

3. Нестеренко Т. Формування культури особистості як шлях досягнення загальнокультурної компетентності молодшого школяра. *Наукові записки. Серія: педагогічні науки*. № 93. С. 119-123.

ІНТЕГРАЦІЯ В НАВЧАННІ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УСПІШНОЇ ОСВІТИ

Безверха Анна Михайлівна, здобувачка фахової передвищої освіти 3 року навчання спеціальності 013 Початкова освіта Комунального закладу Сумської обласної ради «Путивльський педагогічний фаховий коледж імені С. В. Руднева».

Науковий керівник: Піщикова Наталія Олексіївна, викладач вищої категорії, старший викладач Комунального закладу Сумської обласної ради «Путивльський педагогічний фаховий коледж імені С. В. Руднева»

Ключові слова: інтеграція, інтегроване навчання, типова освітня програма, інтегрований курс, засоби інтеграції, нетрадиційні інтегровані уроки.

Інтегроване навчання – це сукупність послідовних та взаємопов'язаних дій учителя й учня [1]. Інтегрований навчально-виховний процес психологічно своєрідний не тільки для учнів, а й для вчителів [4]. Адже «по-новому» навчатися розпочали не тільки учні, а й учителі.

З 2018/2019 навчального року першокласники по всій Україні розпочали навчання за Новим Стандартом початкової освіти, тож інтеграція розпочалася саме з них. Це все було новим, незнаваним та цікавим. До будь-якої новації треба звикнути, бо спершу вона викликає шок. Але з часом все приходить: нові знання, вміння, навички.

Більшість вчителів обрали освітню програму О. Я. Савченко. За статистикою можна зрозуміти, що дана програма є, можливо, більш простою та зрозумілішою, у порівнянні з освітньою програмою Р. Б. Шияна. У програмі Савченко навчальні предмети та їхнє навантаження залишилися майже такими самими, які були до 2018 року. Проте додали більше годин на вивчення української мови і математики, є невеликий курс «Я досліджую світ», у якому інтегруються чотири галузі [5]. Ця програма знайома і зрозуміла для багатьох учителів. А це означає – менше проблем із календарним плануванням та іншою документацією.

Тож, ознайомившись детальніше з програмами, конспектами та календарними плануваннями, можна зробити висновок, що програма О. Я. Савченко є більш доступною.

Інтегрований курс «Я досліджую світ» – це про зв'язок. Зв'язок між предметами, галузями, дітьми, вчителем, творчістю, дослідями, спостережливістю.

За спостереженнями уроків інтегрованого курсу «Я досліджую світ» можна зрозуміти, що даний курс має на меті формування в учнів соціального досвіду. Охоплюючи систему знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності, способи дослідницької діяльності, інтегрований курс сприяє активному розвитку наукової і технологічної грамотності на основі конкретного досвіду вирішення проблем [1].

Типова освітня програма з цього предмету дає змогу вчителю самостійно обирати й формувати інтегрований спосіб подання змісту із освітніх галузей Стандарту, добирати дидактичний інструментарій, орієнтуючись на індивідуальні пізнавальні запити і можливості учнів. Особливого значення в дидактико-методичній

організації навчання надається його зв'язку з життям, з практикою застосування здобутих уявлень, знань, навичок поведінки в життєвих ситуаціях [3].

Можливі засоби інтеграції в процесі реалізації програми «Я досліджую світ» передбачають включення учнів в практику виконання різноманітних завдань дослідницького характеру, як-от:

- дослідження-розпізнавання (Що це? Яке воно? Обстеження за допомогою органів чуття, опис, порівняння з іншими предметами, явищами; спільне – відмінне, до якого цілого воно належить);

- дослідження-спостереження (Як воно діє? Що з ним відбувається? Для чого призначене?);

- дослідження-пошук (запитування, передбачення, встановлення часової і логічної послідовності явищ, подій; встановлення причинно-наслідкових зв'язків (Чому? Яким чином? Від чого залежить? З чим пов'язано?), здогадка, висновок-узагальнення [2].

Чільне місце у реалізації інтегрованого курсу відводиться творчим завданням, які передбачають застосування знань у незнайомій ситуації. Значну увагу приділяють дослідницькому методу навчання, який передбачає організацію процесу отримання нових знань.

З метою цілісного сприйняття оточуючого світу вчителі проводять безліч уроків-екскурсій. Адже екскурсія дозволяє здійснювати спостереження, вивчати предмети і явища природи в природних або штучно створених умовах. Екскурсія в природу є однією з доступних форм роботи з молодшими школярами, у ході якої учні знайомляться з тілами і явищами природи в межах свого району, села, міста.

Не можливо оминати нетрадиційні інтегровані уроки (уроки-подорожі, уроки-казки, уроки-проекти, урок-гра, урок-конкурс, урок-інтерв'ю, уроки-фантазії і мислення та інші). Для нестандартних уроків характерні більш колективні види роботи, активізація пізнавальної діяльності, цікавість до навчального матеріалу, творчість, зміна ролі вчителя, нестандартні підходи до оцінювання [4]. Нестандартні уроки сприяють готовності дитини до життя.

Таким чином, можна зробити висновок, що інтеграція передбачає співпрацю вчителя і учня, підтримку дітей, розвиток у них критичного мислення, самоповаги і впевненості в собі. Усе, що перебуває у взаємному зв'язку, має викладатися в такому самому зв'язку. Усе, що пов'язано між собою, має бути пов'язано постійно і розподілено пропорційно між розумом, пам'яттю і мовою [2]. Отже, усе, чого навчають людину, повинно бути не розрізненим і частковим, а єдиним і цілісним.

Список використаних джерел

1. Глушак О.І. Значення інтегрованого навчання для формування цілісної природничо-наукової картини світу. URL: <http://surl.li/tyxсj> (Дата звернення 10.04.2024 р.)

2. Коваленко Л.А. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ». URL: <https://naurok.com.ua/naukova-stattya-osoblivosti-vikladannya-integrovanogo-kursu-ya-doslidzhuyu-svit-201940.html> (Дата звернення 10.04.2024 р.)

3. Методичні рекомендації щодо використання в освітньому процесі типової освітньої програми для 1 класів закладів загальної середньої освіти; типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти - О. Я. Савченко 2018 «Я досліджую світ»: URL: <http://surl.li/tyxfs> (Дата звернення 11.04.2024 р.)

4. Плешкова Н.М. Інтегрований урок як одна з нетрадиційних форм організації навчання учнів початкових класів. URL: <https://naurok.com.ua/opis-dosvidu-integrovaniy-urok-130244.html> (Дата звернення 10.04.2024 р.)

5. Тимошенко А. Усе про підручники НУШ: що треба знати про різні програми початкової школи? URL: <https://osvitoria.media/opinions/use-pro-pidruchnyky-nush-shho-treba-znaty-pro-rizni-programy-pochatkovoyi-shkoly/> (Дата звернення 09.04.2024 р.)

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Бершадська Катерина Юріївна, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 1 курсу ННІ Педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
Науковий керівник: Пінчук Ірина Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Ключові слова: викладання англійської мови, підходи, новації, мовна освіта, ігрові педагогічні технології, комунікативний підхід, компетентнісний підхід.

Пріоритетом викладання іноземної мови у початковій школі є організація освітнього процесу на основі комунікативного підходу, спрямування навчання іншомовного спілкування на комунікацію. Тому, пошук видів освітньої діяльності, які були б ефективним інструментом вивчення іноземної мови, є дуже важливим. Для молодших школярів таким ефективним засобом є комунікативно-ігровий метод навчання.

Комунікативний підхід у навчанні іноземної мови є одним із важливих складників сучасного методичного стандарту. Реалізація його сприяє формуванню й розвитку іншомовної комунікативної компетентності, що відбувається через безпосередню іншомовну мовленнєву діяльність учнів, а процес навчання іноземної мови будується відповідно до реального процесу мовленнєвого спілкування.

Комунікативний підхід визначає цілі, принципи, зміст і методи навчання іноземної мови, а способи навчання реалізуються як методичні прийоми. Як зазначає вітчизняна авторка підручників з англійської мови О. Карп'юк [2], одним із найбільш ефективних і доцільних методів для учнів на першому освітньому етапі (початкова школа) є гра. Гра виконує багато функцій під час освітнього процесу з іноземної мови. Гра – це: вільна форма діяльності учнів, які пізнають, вивчають навколишній світ, відкривають широкий простір для особистої творчості, активності, самопізнання, самовираження; практика розвитку, оскільки учні розвиваються під час гри; основна сфера розв'язання проблем і набуття досвіду, формування відносин між дітьми, що вплине на вміння будувати взаємовідносини в майбутньому; організований і контрольований процес, який вимагає емоційних і розумових зусиль [2].

Поняття «ігрові освітні технології» спрямоване на застосування досить великої групи методів і прийомів, організації освітнього процесу засобом використання різних ігор. Педагогічна гра має чітко поставлену мету навчання й відповідні меті результати.

Ігри – це один із ефективних способів зацікавити здобувачів початкової освіти через емоційність і мотивацію. Навіть сором'язливий, не впевнений у собі молодший школяр під час участі в грі може стати першим за допомогою винахідливості й